

Warszawa, 11 października 2016r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1. 21.2016.RS

**Pani
Regina Sołtysiak
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Rybnie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 9 – 14 września 2016 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybnie.

Przedmiotem kontroli był stan zatrudnienia i kwalifikacje kadry zatrudnionej w ośrodku pomocy społecznej, jakość świadczonej pracy socjalnej oraz wykorzystanie kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego świadczeniobiorców ze szczególnym uwzględnieniem środowisk objętych wyłącznie tą formą pomocy.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 3.10.2016 r., przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 3 etatów (przy czym aktualnie 1 z pracowników przebywa na urlopie macierzyńskim). Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy Rybno zamieszkuje 3 490 mieszkańców. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada więc ponad 1745 mieszkańców Gminy i średnio 32 środowiska objęte pomocą (uwzględniając 2 pracowników socjalnych aktualnie pracujących w terenie).

W związku z powyższym Ośrodek spełnia ustawowy wymóg zatrudnienia wskazany w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny

na nie więcej niż 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk i nie mniej niż 3 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W czasie kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej, posiadając wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej, wykształcenie wyższe oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Również skontrolowani pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ponadto ustalono, iż osoba zatrudniona na stanowisku Głównej Księgowej spełnia wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia, określone w art. 54 ust 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

W trakcie kontroli przedstawiła Pani obowiązujące w badanym okresie 2 dokumenty: *Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2008 – 2015* wprowadzoną uchwałą Nr/140/08 Rady Gminy Rybno z dnia 30 grudnia 2008r. oraz *Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025* wprowadzoną uchwałą Nr XIX.86.2016 Rady Gminy Rybno z dnia 9 czerwca 2016r.

W każdym z powyższych dokumentów wskazano obszary priorytetowe, w których określono cel główny, cele szczegółowy z przypisanymi im konkretnymi zadaniami. Ponadto przedstawiono diagnozę społeczną Gminy Rybno, sporządzono analizę SWOT, określono podmioty uczestniczące w Strategii, przewidziano monitoring prowadzonych działań oraz modyfikację ich kierunków, a także wskazano źródła finansowania realizacji celów.

Zespół kontrolny dokonał analizy tekstu obydwu dokumentów oraz przygotowanej na potrzeby kontroli informacji o realizacji Strategii, której okres obowiązywania zakończył się w 2015 r. Jakkolwiek Strategie zawierają wymagane elementy i odnoszą się do faktycznych obszarów, które powinny znaleźć się w kręgu szczególnego zainteresowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, to jednak misja, wizja, cele strategiczne i zadania w nich określone są nieadekwatne do liczby mieszkańców gminy, jej położenia, charakteru oraz zaplecza organizacyjnego i instytucji odpowiedzialnych za działania pomocowe.

Mając powyższe na uwadze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Rybnie nie był w stanie wykazać się konkretnymi i rzeczywistymi rezultatami na tak szeroko zakrojonym polu działania. Zarówno Pani informacja o realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jak również dołączone do akt załączniki wskazują jednoznacznie, iż udział Ośrodka w wielu wyznaczonych działaniach był nieznaczny lub nie został wskazany i udokumentowany. Dotyczy to w szczególności spotkań autorskich odbywających się w Bibliotece Publicznej w Rybnie,

koncertów muzycznych w Kościele, działań podejmowanych przez instytucje i organizacje funkcjonujące na terenie Miasta Sochaczewa.

Mimo powyższych zastrzeżeń Ośrodek w miarę swoich możliwości, także kadrowych i lokalowych, podejmuje próby wywiązania się ze zobowiązań wynikających z przyjętych założeń Strategicznych.

Praca socjalna jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W zakresie dokumentowania pracy socjalnej zauważyć należy, iż była ona wpisywana w aktach osób korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka. Całościowa analiza akt dowodzi zainteresowania sprawami klientów i nie budzi wątpliwości, że pracownicy socjalni są zaangażowani w wykonywanie swoich obowiązków.

Jednak wpisy w kwestionariuszach wywiadów środowiskowych są bardzo ogólne, powtarzające się i z zastosowaniem konstrukcji gramatycznej, która nie pozwala jednoznacznie stwierdzić jakie konkretnie działania zostały podjęte przez pracownika socjalnego. Nadużywane słowo *kontakt* z instytucjami nie oznacza jeszcze załatwienia sprawy. W wywiadach znajdowały się zapisy, których nie można uznać za pracę socjalną (np.: *przyznanie pomocy finansowej, bezpłatnego dożywiania*) bądź nie dają one obrazu tej pracy (np.: *udzielenie porad, informacji, wsparcia*), co narusza zapisy art.17 ust.1 pkt. 10 i art. 119 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ze sprawozdania rocznego MPiPS za 2015 rok wynika, iż wyłączna praca socjalna była prowadzona w 20 środowiskach, natomiast w raporcie przedstawionym na potrzeby kontroli za 2015 r. wykazano 26 środowisk objętych tego typu wsparciem.

Zespół kontrolny dokonał analizy notatek służbowych stanowiących potwierdzenie realizacji wyłącznej pracy socjalnej w środowisku. Stwierdzono, iż tylko część z nich posiada znamiona pracy socjalnej w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej. Większość z nich odnosi się jedynie do wizyty w środowisku i przedstawienia aktualnych problemów rodziny. W notatkach nie wskazane są jednak czynności pracownika socjalnego służące poprawie zaistniałej sytuacji.

Zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z osobami korzystającymi z pomocy.

Zespół inspektorów ustalił, iż w sprawozdaniu MPiPS za 2015r. GOPS w Rybnie nie wykazał żadnego kontraktu socjalnego. W trakcie kontroli okazało się jednak, iż w 2015 r. zostało

sporządzonych 29 kontraktów socjalnych, natomiast w 2016 r. liczba ta wynosiła 25. Jakość skontrolowanych kontraktów socjalnych nie budziła zastrzeżeń zespołu kontrolującego.

Za powstanie stwierdzonych w trakcie czynności kontrolnych nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybnie.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić dokonanie analizy obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2025 wprowadzoną uchwałą Nr XIX.86.2016 Rady Gminy Rybno z dnia 9 czerwca 2016r. pod kątem możliwości realizacyjnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Tego typu korektę prowadzonych działań oraz modyfikację ich kierunków przewidziano w rozdziale dotyczącym monitoringu i wdrażania Strategii.
2. Zapewnić zwiększony nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
3. Zapewnić rzetelną realizację zapisu art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej, tak by w sporządzanych przez Ośrodek sprawozdaniach znajdowały się precyzyjne i dokładne informacje na temat podejmowanych działań pomocowych, które następnie znajdują odzwierciedlenie w faktycznie realizowanych zadaniach.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej